

משטרת ישראל

פעולות הביקורת

במשטרת ישראל נבדקו מחלקת התשלומים, מחלקת כוח אדם, מחלקת האפסנאות, מחלקת התחבורה ומחלקת הבינוי ונכסיהם. נערכה ביקורת גם בבסיס האימונים הארצי, בבסיסי משמר הגבול ובמספר נפות ותחנות.

א. זקיפת הוצאות לפרטי תקציב

בדו"ח השנתי מס' 8 (עמ' 155) הצביע מבקר המדינה על מקרים מספר, שהמשטרה זקפה הוצאות לפרטי תקציב לא מתאימים. בדיקת ביצוע התקציב לשנת 1957/58 העלתה כמה מקרים דומים:

(1) הוצאות על שכר עבודה – בסך 47,000 ל"י בקירוב – של חלק מהפועלים הארעיים, שהועסקו בעבודות בינוי, נוקפו לפרט משכורת; הוצאות האש"ל של פועלי הבינוי נוקפו לפרט אש"ל.

הביקורת הצביעה, שהוצאות על שכר עבודה ואש"ל של פועלים המועסקים בעבודות בינוי אין לזקוף לסעיף משכורת, שלפי חוק התקציב מיועד ל"קצינים, סמלים, שוטרים ופקידים", ולסעיף אש"ל הקשור בסעיף משכורת, אלא לסעיפי הבינוי המתאימים.

(2) חלק מההוצאות על הקמת מבנים חדשים נוקפו בחלקן או לפרט "החזקת בנייני המשטרה" או לפרט "עבודות זעירות".

כתוצאה ממיון בלתי נכון של חלק מההוצאות אין הדו"ח הכספי הכולל משקף מכמה בחינות את חלוקת ההוצאות של המשטרה לאמיתה.

ב. הזמנות ייצור

את הזמנות הייצור מוסרת המשטרה בדרך כלל על פי מכרז מצומצם. ביקורת, שנערכה באוקטובר 1958 על סדרי הזמנות ייצור, העלתה, שהמשטרה לעתים לא פעלה לפי העקרונות המתחייבים מאופיו של מכרז מסוג זה.

(1) נקבעו מקרים, שהמשטרה פסלה הצעות מטעמי כושר ביצוע, אף על פי שמכרז מצומצם מעצם טבעו אינו מופנה אלא לבעלי הצעות להם כושר הביצוע הדרוש.

(2) ההודעות על המכרזים פעמים כוללות תנאי בדבר מועד ביצוע ההזמנה ופעמים אינן כוללות תנאי כזה, והמציעים לעתים עצמם מציגים בהצעתם את מועד ביצוע ההזמנה. בדרך כלל אין המשתתף עומדת על ביצוע ההזמנות במועדים, שנקבעו בחושים עם הספקים, שזכו במכרזים.

הביקורת העלתה מקרה, שנמסרה הזמנה לספק על פי מכרז, שבו לא נקבע מועד ביצוע ההזמנה. בהזמנה זכה ספק, שלא היה בעל ההצעה הכוללת ביותר, אולם הציע את המועד המוקדם ביותר לביצוע ההזמנה.

הביקורת הצביעה, שביסוס ההחלטה במסירת עבודות על תנאים, שלא היו כלולים במכרז, פוגע בעקרון של התחרות שווה בין משתתפי המכרז.

ג. קניית שמנים

ביקורת, שנערכה בחודש מארס 1958 במחלקת התחבורה של המשטרה, העלתה, שהמשטרה נהגה לקנות שמנים – בלא מכרו – מחברת דלק, שהסכימה לספק למשטרה את השמנים במחירים, לפיהם היא מספקת אותם למשרד הבטחון. לאחר שהביקורת קבעה, שהחברה גבתה את התמורה לפי מחירים יותר גבוהים, רוכשת המשטרה מאז ספטמבר 1958 את השמנים באמצעות משרד הבטחון.

ד. התקנת טלפונים

בתקציב המשטרה לשנת 1957/58 להתקנת טלפונים הוקצב סך 24,000 ל"י, שהוגדל על פי אישור נוסף לסך 28,800 ל"י. לפי דברי ההסבר לתקציב ולפי האישור הנוסף נועדה ההקצבה להתקנת טלפונים בארבע תחנות משטרה, שהוקמו ביישובי ספר ובאזורי פיתוח: בר גיורא, סעסע, קרית גת ואייל.

ביקורת, שנערכה בפברואר 1958, העלתה, שמהסך 28,800 ל"י הוצאו כ-5,800 ל"י על התקנת טלפונים בשתיים מהתחנות, להן נועדה ההקצבה – אייל וקרית גת; יתרת הסכום הוצאה בעיקר על הרחבת הקשר הטלפוני בתוך משרדי המשטרה ועל התקנת טלפונים בדירותיהם של קציני משטרה – מטרות בשבילן אמנם ביקשה המשטרה הקצבות בהצעת התקציב לשנת 1957/58, אולם אלו לא אושרו.

שירות בתי הסוהר

פעולות הביקורת

בשירות בתי הסוהר נבדקו: מדור הכספים, מדור האפסנאות, מדור הייצור, מדור כוח האדם; ובתי הסוהר.

א. הוצאות הובלה

שירות בתי הסוהר משתמש ברכב שכור לצורכי ההובלות הכרוכות בעבודות האסירים. ביקורת שנערכה ביולי 1958 ובדצמבר 1958, העלתה, שבשנים 1955 עד 1958 נמסרו ההובלות של אחד מבתי הסוהר בידי קבלן הובלה. הוצאות ההובלה, ששולמו לקבלן בשנת 1957/58, הסתכמו ב-22,000 ל"י בקירוב.

ביקורת מסורגת, שהקיפה כ-40 חשבונות של אותו קבלן, העלתה, שחשבוניתיו, שאושרו לתשלום, חסרו נתונים לאימות הסכומים, שפורטו בהם.

בדצמבר 1958 הודיע נציב בתי הסוהר, שהוא מברר את האפשרות לאימות החשבונות, שהוגשו על ידי הקבלן, ושהלהבא יימסרו ההובלות של השירות בידי חברת ההובלה המוציאה לפועל את ההובלות של משרד הבטחון ולפי אותו תעריף.

ב. ספירת מלאי

ביקורת, שנערכה בחודשים אפריל ומאי 1958 בבתי הסוהר, העלתה, שבשנים 1955 עד 1958 לא נערכה ספירת מלאי אלא בבית סוהר אחד – ספירה שהייתה חלקית בלבד. מרבית הצידוד לא נשא את סימן ההיכר של השירות.

בדצמבר 1958 הודיע נציב השירות, שחוליית המבדק הפנימי, שהוקמה לאחרונה בשירות, תיגש לאלתר לספירת המלאי בבתי הסוהר; ושיוקפד להבא על סימון הצידוד.

ג. מבדק פנימי

בעקבות הצעת הביקורת משנים קודמות להקים חוליה למבדק פנימי בשירות בתי הסוהר אשר המשטרה לתכלית זו, בשנת 1954/55, תוספת של שתי משרות לתקן לשכת נציב בתי הסוהר; חוליה זו לא הופעלה בשעתה. באוקטובר 1958 חזרה והדגישה הביקורת את החשיבות הנודעת לקיום מבדק פנימי בשירות בתי הסוהר. בדצמבר 1958 הקים נציב השירות חוליית מבדק פנימי מורכבת משלושה עובדים הכפופה לנציב; החוליה כבר התחילה בעבודתה.

ד. קניות

לפי ההוראות הקיימות במשטרה לגבי קניות שבין 1,000 ל-3,000 ל"י הקנייה, יש לפנות בכתב אל 6 ספקים לפחות בציון מפרט הסחורות המבוקשות.

ביוני 1958 נערכה ביקורת על סדרי הקניות של השירות ונקבע, שהקניות שבין 1,000 ל-3,000 ל"י הקנייה, - קניות שבשנת 1957/58 הסתכמו ב-110,000 ל"י בקירוב - נערכו שלא לפי ההוראות: הפניות אל הספקים לא היו בכתב אלא בעל פה; אף מפרט הסחורות המבוקשות לא הוכן בכתב. הצעות הספקים שהוגשו נתבססו אפוא על הודעות בעל פה גרידא.

בדצמבר 1958 הורה נציב בתי הסוהר לנהוג בתחום הקניות לפי הוראות התקנון לענייני כספים ומשק של משרד האוצר.

ה. ניהול כספים בבתי הסוהר

ביקורת הקופות של בתי הסוהר, שנערכה באפריל 1958, העלתה, שהשלמים של שלושה בתי הסוהר נהגו להשתמש בכספי גביות למימון הוצאות שוטפות; גם הוחזקו בקופות מזומנים מעל המותר (לעתים מעל 500 ל"י).

הביקורת ציינה, שיש להעביר כספי גביות לנציבות השירות ולא להשתמש בהם למימון הוצאות; מזומנים העולים על 50 ל"י יש להפקיד בבנק.

בנובמבר 1958 הודיע השירות, שאסר מימון הוצאות מכספי הגביות; ושפתח לבתי הסוהר חשבונות בבנק הדואר.

ו. עבודות אסירים

ההכנסות מעבודות האסירים בשנת 1957/58 הסתכמו בסך 152,000 ל"י. הביקורת, שנערכה באפריל 1958, העלתה:

(1) השירות לא ניהל רישום על מספר שעות העבודה של האסירים, שהושקעו בעבודות לסוגיהן. הביקורת עמדה על חשיבותו של רישום כזה, שיהא בו כדי לשקף את התמורה שנתקבלה לשעת עבודה לפי כל סוגי העבודה.

בנובמבר 1958 הודיע השירות, שהונהג רישום מתאים.

(2) בתקציב 1957/58 הוקצב לבית סוהר דמון סך 4,600 ל"י - שכר לאסירים מועסקים; ההוצאה למעשה הסתכמה ב-13,543 ל"י.

הביקורת העלתה, שחלק מההפרש אמנם נבע מהעובדה, שמספר האסירים בבית הסוהר היה גדול מכפי ששוער; אולם הסיבה העיקרית הייתה בתשלום בעד שעות עבודה, שהאסירים לא עבדו

למעשה. נקבע, שכ-60% מכרטיסי העבודה של האסירים נרשמו בהם 10 שעות עבודה ומעלה ליום, אף על פי שלמעשה רק חלק קטן מהאסירים עבד שעות נוספות. נתברר, שהתשלום בעד שעות מעל לאלו, שעבדו האסירים למעשה, נבע מהרצון לעודד את האסירים.

בספטמבר 1958 הוצאה הוראה המתבססת על ההנחה, שיום עבודה לא יעלה על 8 שעות.

ז. סדרי כיבוי אש

במסגרת בדיקה כללית של בתי הסוהר, שנערכה בחודשים מארס ואפריל 1958, נבדקו סדרי כיבוי אש.

נקבע שלא הוקפד על בדיקתם של מכשירי הכיבוי ומילויים התקופתי; חלק מהמכשירים לא היה במצב תקין. גם לא נערכו אימונים תקופתיים בכיבוי אש.

בנובמבר 1958 הודיע נציב בתי הסוהר: בהצעת התקציב לשנת 1959/60 נכללה הקצבה להש-למת מערכת המתקנים לכיבוי אש; יוצאו הוראות על הטיפול במכשירי הכיבוי, הפעלתם ובדיקת-תם התקופתית; השירות ידאג לקיום אימונים תקופתיים בכיבוי אש.

vii. משרד המשפטים

פעולות הביקורת

נערכה ביקורת באגף רישום והסדר קרקעות בירושלים, בתל אביב ובנתניה; באגף האפוטרופוס הכללי בירושלים, בתל אביב ובחיפה; בלשכות הסעד המשפטי בתל אביב ובחיפה.

נבדקו: סדרי הניהול של הספרייה בבית המשפט המחוזי בתל אביב; ודרכי הרישום של פקדונות ואגרות בבתי משפט השלום בתל אביב וברחובות.

בוקרו הפעולות של מחלקת הכספים בלשכה הראשית בירושלים.

סדרי ניהול קופות בלשכות לרישום הקרקעות

בדו"ח השנתי מס' 6 (עמ' 129) צוין, שמן הרצוי היה להנהיג בנובריות ובהנהלת החשבונות של בתי המשפט הסדרים חדשים, שיבטיחו יעול ופישוט של תהליכי העבודה הקשורים ברישום קבלת כספים. בינתיים בוצעו הצעות הביקורת בכל בתי המשפט בארץ, אולם בשנה הנסקרת נתברר, שההסדר החדש לא הקיף את הלשכות לרישום הקרקעות, שהמשיכו להשתמש בפנקסי קבלות ובספרי קופה נפרדים לפי שיטה, שהייתה נהוגה עוד בתקופת לפני קום המדינה.

הביקורת הציעה להנהיג בלשכות לרישום הקרקעות את ספר הקבלות, הנהוג בין השאר במשרדי מס הכנסה, והמהווה גם ספר קופה בעל טורים אחדים למיון ההכנסות השונות. על ידי הנהגת ההסדר המוצע לא יהיה עוד צורך להעתיק כל קבלה וקבלה לספר הקופה ולערך גליונות מיון מיוחדים - דבר שיביא להקטנת תהליכי העבודה הדרושים ברישום קבלת כספים.

משרד המשפטים הודיע באוקטובר 1958, שינהיג את ההסדר המוצע.